Ч. 239 (12.895). Львів, субота 24. жовтня 1931. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

КАНАДА І МИ.

У першій половині цього місяця вперше відвідав наші землі британський горожанин-українець, посол до домініяльного канадійського парляменту в Оттаві п. М. Лучкович.

Посол М. Лучкович родився за морем з батьків, що походили з Галицької Землі. Вихований серед чужих не забув свого походження, став свідомим українцем. До парляменту вибрали його голосами не лише українців, що компактно заселюють великі території Канади, але й голосами англійців, норвежців та шведів. Це доказ, що українець в канадійській землі здобув довіря і інших народів, які вважали за відповідне віддати на нього свої голоси, як на посла до канадійського парляменту. Вибір посла Лучковича до канадійського парляменту, де має він спромогу з вільної канадійської парляментарної трибуни боронити не лише інтереси канадійських горожан, але й у відповідній хвилі стати в обороні братів зі старого краю — це доказ, як важною є для нас еміграція, поселена компактною масою. Така еміграція не допускає до її винародовлення, вона має спромогу лишитися дальше при тій національности, з якої вийшла і рівночасно виконувати гідно горожанські обовязки в тій державі, в якій вона поселилася.

Українська еміграція в Канаді має серед тамошних правлячих кругів якнайкраще імя. Український хлібороб-емігрант є там відомий як знаменитий поступовий господар на ріллі.

Український хлібороб-емігрант, ставши громадянином Канади, став одночасно і добрим сином нової батьківщини. Тому до голосу канадійських горожан-українців прислухується пильно канадійський уряд. У часі відомої пацифікаційної дебати в канадійському парляменті, яку заініціював пос. Лучкович, в обороні братів в Галичини, стали лавою всі канадійські політичні партії. Як відомо, у 1929 р. на засіданні Ради Ліги Націй у Мадриді делегат Канади поставив внесення на зміну процедури у трактуванні петицій меншин, а крім того на створення постійної комісії при Союзі Народів, яка малаб за обовязок розглядати всі петиції меншин і пильнувати, чи зобовязання держав супроти меншин є вповні виконувані. Це внесення вправді не осягнуло повного успіху, але всеж прийшла зміна на краще у способі трактування петицій меншин до Ліги Націй.

Цього року у вересні на засіданні 6-ої комісії (політичної) Союзу Народів, коли прийшла на чергу дебата над способом дальшого уліпшення трактування петицій меншин, то на перше місце вибилася промова делегата канадійського уряду *сенатора Бобієна*. Сенатор Бобієн, канадієць французького походження, у своїй прегарно сконструованій та добре виголошеній промові представив, як прикро відбиваються події в Европі на настроях у Канаді. Коли горожан якоїсь держави кривдять чи переслідують, коли допускаються супроти них зловживань, то це відбивається широким відгомоном у Канаді, де живуть брати тихже гноблених і кривджених, як вільні горожани вільної Канади. І ті горожани вимагають зовсім справедливо від канадійського уряду, щоби станув в обороні їх братів. Тому канадійський делегат сенатор Бобієн поставив внесення, щоби у найближчому часі Союз Народів покликав спеціяльну комісію для справ меншин в Европі.

Цей виступ сенатора Бобієна, як делегата канадійського уряду витають усі свідомі українці, бо в ньому бачать, що українські горожани Канади находять зрозуміння у канадійських урядових кругах. Ми певні, що канадійський уряд не зійде з раз обраного шляху і буде й на далі йти на стрічу бажанням своїх горожан-українців у напрямі допомоги їх братам у старому краю.

На парляментарній арені.

КОМУНІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СОЙМУ.

В дні 21. X. ц. р. в Комунікаційній Комісії полагоджено такі дві важні справи: 1) справу внесення хлопських клюбів про покривання половини коштів подорожі для хорих, що їдуть, або вертають залізницею до лічниці полагоджено таким чином, що відпоручник мін-ства залізниць зложив заяву, якою уряд зобовязується: 1) убогим недужим, що лікувалися коштом державних чи автономічних установ давати половину полекш при переїзді залізницею; 2) принято ухвалу, що відшкодування на почті покриватиме не державний скарб, але державне підприємство зване нині „Польська Почта Телеграф і Телефон“.

Речинець, в якім можна домагатися відшкодування зглядно реклямувати посилку усталено на 12 місяців, а не як було досі на 6. При цій нагоді промовляв відпоручник нашого Клюбу пос. **Великанович**, який порушив справу непошанування закону про мову, головно підчеркнув зловживання польських телефоністок у Львові, які постійно на українські подавання чисел відповідають „не розумем“ і переривають розмову. Бесіду перервав провідник Комісії, стверджуючи, що вона не вяжеться з темою. Натомість поставив вимогу, щоби ту справу передати урядові. Одначе пос. Великанович заявив, що він лише мотивує своє становище, яке займе до поставленого законопроекту. З тої причини не міг наш представник розвинути цілости нарушувань мовного закону теперішньої польської почти і телефонів. У голосуванні заявився за внесенням, яке приносить поправу для громадянства.

ВАЖНІ НАРАДИ ПРАВНИЧОЇ КОМІСІЇ.

Мін-ство справедливости предложило соймові проект закону, що зміняє деякі постанови карного поступування. Проектовані постанови є назагал для обвинувачених некорисні і вимагатимуть від тих, що ввійдуть у колізію з карним законом великої уваги, щоби навіть при найслушнішій справі не потерпіти з причини формальних карних приписів. Проект новелі кодексу карного поступування є тепер предметом нарад Правничої Комісії, на якій більшість мають члени Клюбу ББ, а тим самим переголосовують всякі, нераз дуже доцільні поправки опозиційних Клюбів. Членами Правничої Комісії від Української Парляментарної Репрезентації є посли д-р В. Загайкевич і д-р Ст. Біляк. На час відсутности д-ра В. Загайкевича, який, як відомо втратив хвилево мандат, заступає його посол д-р Л. Макарушка.

На засіданні Правничої Комісії, яка відбулася в середу дня 21. жовтня ц. р., розглядано частину проектованих змін кодексу карного поступування, з яких найважніша відносилася до урядового проекту зміни арт. 295. к. п. к. згідно з яким сторони мають право вносити лише в 7-ми дневнім речинці від дня доручення акту обвинувачення внески на візвання свідків і інших доказів, а пізніші внески не будуть узгляднені. Цю постанову, як дуже некорисну в першу чергу для широких кругів селянства, не обзнайомленого з формальними карними приписами, поборювали усі опозиційні клюби. Від Українського Клюбу забрав слово посол **д-р Степан Біляк**, домагаючись усунення 7-ми дневого речинця, як шкідливого для тих обвинувачених, які живуть у значному віддаленні від міст і через те не зможуть скористати в такому короткому часі з прислугуючого їм права, а не скориставши з нього можуть легко позбавити себе належної оборони. Далі промовець домагався привернення права, прислугуючого досі обвинуваченим, по думці арт. 298. к. п. к., а це права приведення свідків і знатоків на головну розправу без попереднього внесення, яке то право проектована новеля касує.

Після дискусії, в якій забирали слово представники уряду та представники поодиноких клюбів, принято поправку пос. д-ра Зоммерштайна, після якої речинець до зголошення внеску на візвання свідків і інших доказів буде виносити 14 днів від дня доручення акту обвинувачення, натомість поправку посла д-ра Ст. Біляка змінила Комісія таким чином, що привернула дотеперішню постанову арт. 298 к. п. к. у дотеперішнім виді, але з огляду на зміну обовязуючого досі арт. 295. і арт. 297. к. п. к., буде прислугувати обвинуваченому право приведення свідків на головну розправу лише тоді, коли в 14-дневім речинці після доручення акту обвинувачення поставить відповідне внесення, а суд це внесення відкине на неявнім засіданні перед розправою.

Наради над дальшими поправками і змінами карного поступування Комісія продовжуватиме слідуючого тижня.

З українського життя в Румунії.

Власна друкарня „Часу“

Черновецький український щоденник „Час“, щоби забезпечити істування ґазети на майбутнє, рішився придбати власну друкарню. Заходи видавництва увінчалися успіхом і тепер підготовча праця для зложення власного друкарського заведення в повнім ході. Зложення друкарні викінчується, письмо-черенки в дорозі, приміщення приводять до порядку, так, що з початком листопада „Час“ друкуватиметься вже у власній друкарні.

„Справляють“ народочислення.

З буковинської провінції пишуть до „Часу“, що по українських селах бродять якісь „контрольори народочислення“, що випитують селян, чи вони знають по румунськи. Колиж знайдуть якого селянина, що навчився при війську по румунськи, то виправляють індіянські танці і дорікають громадським урядовцям, чому той чоловік не записаний румуном і т. п. Ті „контрольори“ довели до того, що тепер і ті селяни, які вміють по румунськи, не важаться більше говорити до тих таємничих „контрольорів“, аби тільки не бути записаними до румунів. Українські посли звернулися до влади з протестом проти тих „контрольорів народочислення“.

Українська соціял-демократична конференція.

В неділю, 8. листопада відбудеться в Чернівцях в Робітничому Домі українська соц.-демократична конференція всіх українських соц.-дем. груп, які істнують у межах Румунії. На конференції буде між ін. вибрана ширша „екзекутива УСДП. В конференції візьмуть також участь відпоручники міжнародньої екзекутиви Буковини та центральної екзекутиви з Букарешту.

—o—

Заборона вивозу золота з Канади.

Канадійський уряд заборонив вивозити золото в монетах і штабах. Заборона має на меті устерегтися перед трудношами на випадок, якби Зєдинені Держави стягнули вклади в Канаді. Одночасно наказано піднести продукцію в канадійських копальнях золота, які доставляють тепер тижнево золота за один мільон долярів.

На мертвій точці.

Безсильність Союзу Народів у китайсько-японському конфлікті

Із Женеви повідомляють, що справа манджурського конфлікту застрягла на мертвій точці. В середу, 21. ц. м. радив Комітет Пятьох Ради Союзу Народів, плянуючи дві спроби розвязання японсько-китайського спору. Перша спроба — довести до безпосередньої угоди між Японією та Китаєм в дипльоматичній дорозі. Якби це не вдалося, Рада Союзу Народів предложить обом державам конкретні пропозиції щодо відкликання японських військ. Тепер дожидають нових рішень японського уряду, що предложив досі тільки Бріянові умовини відкликання японських військ. На ті умовини поставлено контрпропозиції й тепер чекають на японську відповідь.

Однак слаба надія, щоб Раді вдалося осягнути якісь конкретні успіхи з причини відпорного становища Японії. Японський уряд квестіонує дальше правну основу допущення до голосу Зединених Держав і заповів, що як буде треба, звернеться з цією справою до міжнародного трибуналу в Гаві. Тимчасом японський делеґат роздав пресі меморіял, в якому всю вину за манджурські події звалює на Китай, який ріжними способами нарушує японські інтереси в Манджурії. Японія домагається, щоби китайська влада запевнила, що занехає ворожі виступи проти японців та уможливить їм співжиття і дальший розвиток. Одночасно приходять вісти, що Японія ані не думає евакуувати Манджурії та ладиться дальше до війни.

У відповідь на все те в Китаю йдуть дальші спроби обєднання обох урядів, нанкінського й кантонського. На нараді 20. ц. м. постановлено, як повідомляє англійська преса, перетворити китайський уряд так, щоби президентом був Гуан-Мін,а марш. Чіян-Кай-Шек займався тільки військовими справами. Не рішено ще, чи міністром закордонних справ буде Ву чи Чен. Така реконструкція кабінету означала би, що всяка влада переходить знову на Куомінтан. На основі інформацій з Токіо, Чіян-Кай-Шек запропонував Франції та Англії вислати військові відділи з Тієнцину до Шагайквану, щоб недопустити до дальших японських нападів

Вісти з „Просвіти".

Просвітні наради по філіях „Просвіти".

Дня 16. X. відбулася чергова нарада відпоручників читалень філії *Львів-повіт.* Явились на нараді представники 15 читалень. Предметом наради були осьнкі справи: „Свято книжки", переведення осінньої збірки на доповнення читальняних бібліотек, внутрішня позичка і підготовка „Свята „Просвіти" та збірки „Дару". Філія починає з днем 20. листопада вести систематичний курс для бібліотекарів.

Дня 18. X. відбулись загальні збори філії у *Бурштині.* Ця філія довший час не виказувала ніякої діяльности. Тому поодинокі читальні бурштинського району шукали звязку з поблизькими філіями в Рогатині і Галичі. Головний Виділ старався оживити цю філію таким чином, що ще весною цього року вислав у Бурштинщину урядовця, якого завданням було наладнати в районі освітню працю. По переведенім підготовці скликано на 18. X. загальні збори філії. На збори прибули відпоручники 14 читалень (около 40 осіб). Головною точкою нарад була справа сталого філіяльного урядовця, яку вирішено позитивно. Вибрано новий виділ,а головою філії став д-р А. Ліщинський. Нововибраний новий виділ та сталий урядовець дають запоруку, що освітня праця в Бурштинщині піде живіше. На загальних зборах був відпоручник Мат. Т-ва. Філія почала вести підготовку до переведення свята книжки по поодиноких читальнях, у філіяльному осідку задумує з нагоди свята книжки дати концерт.

Філія *Львів-місто* у звязку зі святом книжки отвирає 20. X. курс бібліотекознавства. Перші реферати виголосять п-і Н. Дорошенко на тему: Вступні відомости про бібліотекознавство і д-р І. Свєнціцький: Стара книга (з показами). Дня 19. ц. м. відновлено при філії театрально-мистецьку комісію. Її завданням буде опікуватися театральними гуртками і ведення теоретичної підготовки. В дні 22. X. відбудеться конференція режисерів і провідників театральних гуртків. Проєктується влаштування курсу для кращого вишколення режисерів. На днях повстала при філії організаційно-відчитова комісія. До співпраці в цій комісії приєдналась дуже численно академічна молодь. Її завданням є скріплення по читальнях як освітньої праці так і товариського життя. З подібним завданням творяться ці самі секції при поодиноких читальнях. Всі ці заходи викликали вже доволі велике оживлення по львівських читальнях. Замітною рисою праці виділу філії Львів-місто є сталі щомісячні конференції представників усіх читалень і щомісячні звідомлення з праці по читальнях.

Дня 21. ц. м. відбудеться освітня нарада з представниками громадянства з району філії *Жовква* в справі свята книжки, внутрішньої позички і свята „Просвіти". У цих самих справах відбудеться дня 23. X. повітова анкета, скликана філією *Рава Руська.* Філія в *Підволочиськах* влаштовує дня 24. X. панахиду по Покійному Голові Т-ва, а відтак після панахиди відбудеться повітова освітня анкета.

Філія *Бібрка* влаштовує дня 25. X. повітове свято книжки, получене з виставкою книжки. Читальні з району філії теж підготовляються до свята книжки. В найближчому часі отвирає філія 3-місячний курс для диригентів і режисерів.

Філія *Самбір* влаштовує в днях від 25. жовтня до 5. листопада виставу української книжки й народнього мистецтва. Участь у виставі крім філії беруть: музей „Бойківщина", „Кооператива Українське Народне Мистецтво" зі Львова, „Гуцульське Мистецтво" з Косова, п. Михайло Чухрай та інші культурно-освітні установи зі Самбора.

Філія *Снятин* відбула ще 11. X. повітову анкету. При філії створено відчитову секцію.

Філія *Сянік,* як видно з надсиланих письм, значно оживила діяльність. Комплетують при філії мандрівні бібліотеки, зорганізували філіяльну канцелярію.

Філія в *Бродах* скликає на день 2. XI. загальні збори. Взивається всіх членів Мат. Т-ва в брідському районі взяти участь у зборах своєї філії.

Свято книжки влаштоване філією в *Яворові* пройшло з великим моральним і матеріяльним успіхом. Підсумки з цього свята подамо в найближчих вістях до відома громадянства.

Так само слід подати до загального відома дуже відрадний факт, що читальня в *Бунові* (філія Яворів) приступає до будови Народнього Дому імени Михайла Галущинського.

Пропаговане Матірним Т-вом видавання поодинокими філіями місячних сталих бюлетенів поширюється чимраз більше. Філія *Сокаль* вже четвертий рік стало видає свої бюлетені. Крім цеї філії видають стало бюлетені ще слідуючі філії: *Львів-місто, Рава Руська, Ходорів, Бібрка, Глиняни, Золочів, Камінка Струмілова, Жовква* і *Радехів.* Деякі з тих бюлетенів навіть друкують у друкарнях. Доволі багацько філій видає стало свої обіжники, але не всі присилають їх до Централі. Добре редаґовані є обіжники філій: *Підгайці* і *Галич.* Це поширення звязку між філіями і читальнями писаним словом ще раз наглядно видвигає потребу таких теоретичних та інформаційних освітніх журналів, якими колись були „Народня Освіта", „Бібліотечний Порадник" і „Аматорський Театр". Щоби хоча вчасти виповнити цю прогалину Президія Т-ва вирішила в кожному числі журналу „Життя і Знання" призначати 2 сторінки на „Вісти з Просвіти". Розуміється, що з часом, як лише матеріяльне положення Т-ва покращає, прийдеться відновити згадані журнали.

Канцелярія Т-ва вже закінчила розсилку в край відозв і матеріялів у справі внутрішньої позички, збіркових лист та інструкцій в справі „Дару Просвіті". Зокрема вислані відозва до більших центрів і установ та чільніших громадян на еміґрації.

У справі внутрішньої позички канцелярія Т-ва перевела вже орґанізацію книговодства. Справа не маловажна, бо добра евіденція і належитий перегляд деклярованих сум може значно причинитися до успіху позички. Акцію внутрішньої позички на терені Львова продовжують дільницеві комітети при читальнях: 1) Левандівка, 2) Замарстинів, 3) Жовківське, 4) Личаків. Започатковано її анкетами на Богданівці і Знесінні. В українських інституціях йде акція в Маслосоюзі, Ревсоюзі, Дністрі і Сільському Господареві. На провінції теж уже творяться комітети, а надіслали вже декляраці і грошеві квоти: *Сколе, Щирець і Глиняни.* Крім цього впливають уже поодинокі заяви з ріжних місцевостей на Волині, а навіть з Виленщини. Масовий відгук громадянства в справі внутрішньої позички передбачується на початок листопада. До цього часу повинні вже започаткувати свою працю повітові позичкові Комітети при філіях.

Канцелярія Т-ва „Просвіта".

Свята „Рідної Школи".

ГАЛИЧ.

День 4. жовтня ц. р. лишиться незатертим в памяті українського громадянства, галицького повіту. Цей день перейде до історії — як день культурного поступу та організованости українського громадянства галицької округи. Цеж втрете за останні десятиліття в середині міста (на площі) повівали жовто-блакитні прапори. Перший раз в 1915 р., як Усусуси здобули Галич, другий раз 1. листопада 1918 р., а третій — 4. жовтня 1931 р. Дивувалися свої „невірні Томи", чи щонебудь з „того" буде, дивувалися й сусіди, що національний український рух міцніє; були й такі, що скреготали зубами.

Великі жовто-блакитні прапори, що гордо повівали на зарічанській площі, звіщали, що день 4. жовтня є днем небуденного свята. В год. 11.30 (через негоду й дощ) станув до відправлення торжественного полевого богослуження в асисті священиків: Дудинського, Медвідського, Самотулки й Левицького мітрат о. Ол. Базюк. В часі богослуження співали на переміну хори з Маріямполя та Бовшева під управою п. Цимбалістого. Під кінець богослуження виголосив відповідну до хвилі проповідь о. В. Столяр з Кінашева. Трубна орхестра Т-ва „Зоря" зі Станиславова відіграла нац.-церк. гимн „Боже великий". Після цього забрав голос мітрат о. Базюк та виголосив рівнож гарну, коротку промову-привіт від Гол. Управи „Р. Школи".

Святочну частину отворив в год. 1.30 іменем Ювил. Комітету для влаштування свята п. Іван Корчинський. Отвираючи свято, привитав мітрата о. Базюка, сенаторку Кисілевську, відпоручника Української Парл. Репрезентації посла Ю. Чукура, делеґатів Станиславівщини та все зібране духовенство. Устні привіти зложили: посол Юра Чукур, сенаторка Кисілевська від Союзу Українок, д-р Олесницький від філії „Просвіти" в Станиславові, д-р Волянський від Повіт. Кружка „Р. Школи" в Станиславові, інсп. Терпиляк від господарських установ. Грімке „слава" по кожному привіті лунало далеко по Галичі. — Після того п. І. Корчинський виголосив святочну промову, зясовуючи присутнім вагу „Рідної Школи" для поневоленого народу. Орхестра відіграла нац. гимн, а зібрані почали селами укладатися в похід, щоби перейти на площу вправ. Почесні гості засіли на призначеній трибуні. Громадянство в карних рядах, в числі понад 3.000 людей, продефілювало перед трибуною з почесними гістьми. За походом громадянства перейшли у стрійних рядах наші улюблені на віх святах соколи та соколиці: з Ямниці, Тязева, Павелча, Залукви і Блюдник. Похід вів член Ювил. Комітету І. Корчинський. До масових вільноручних вправ станули соколи з Ямниці, Тязева, Павелча, Блюдник, Залукви. Після них вправляли соколиці з Ямниці й Залукви. Незвичайно гарні вправи хоруговцями вивели соколиці з Ямниці, всі як одна в однакових строях. Довго-невгаваючі оплески та оклики „слава" свідчили про признання в громадянства та були неначе подякою для соколиць і соколів за їх працю. До вправ приґравала дута орхестра зі Станиславова. Злучені хори з Галича, Крилоса, Підгородця, Залукви, Четверок, Блюдник і Дорогова під управою п. Цимбалістого відспівали гимн „Р. Школи" та „Заповіт". Наприкінці відспівано національний та сокільський гимн.

Свято, в якому взяло участь понад 3.000 людей, це наявний доказ свідомости повіту (судового!). Слід зазначити, що в суботу в день і ніччю, як теж і в неділю до год. 10.30 падав дощ, що не дав змоги взяти участи у святі багатьом селянам. Та проте такого свята Галич ніколи не бачив. Безперечно, що в часі погоди на свято було би прибуло найменше 5—6 тисяч людей. Підготовкою свята зайнявся Ювил. та Діловий Комітет у складі: д-ра Меркуна, о. Левицького й п. Івана Корчинського. Організацію свята перевів повітовий організатор п. І. Корчинський. Слід прикінці напятнувати поступок здичілих москвофільських штубаків, що провокацією хотіли (на очах поліції!) внести замішання в ряди учасників. Одначе мужна та поважна постава українського громадянства не допустила до того.

ОСТАННІ ВІСТИ

МІСЬКІ ТЕАТРИ ЗАМКНЕНІ ДО КВІТНЯ.

22. жовтня на засіданні львівського магістрату перейшло внесення, щоби львівські театри урухомити щойно після ухвалення бюджету на 1932-33 р., себто від квітня 1932 р. Внесення на негайне розписання конкурсу арендування не здобуло більшости.

ВИБОРИ ДО М. РАДИ В ДРОГОБИЧІ.

22. жовтня закінчилися вибори до м. ради в Дрогобичі. У І. колі вибрані з українців: о. Вас. Кисіль і д-р Ілля Виницький Як заступник вибраний суддя д-р Йос. Костревський.

ВИБОРИ ДО М. РАДИ В ЖОВКВІ.

У Жовкві відбулися вибори половини членів м. ради. В І. колі вибрані: Ярош Теофіль, Ковальчик Едв., о. Ожґа Вавр., Пшибиловський Мар., о. Зволінський Кар., Жицевич Мар. Заступники: Жолнірчик Ад., Шах Іван, Муцовський Ант., Білянський Матв., Туркевич Стан., о. Рись Лев. У ІІ. колі: Апфель Нат., Федер Сам., Гохнер Іл., Ліхтер Іл., Рубінфельд Ф., Тавбе Авр. Заступники: Харий Ілля, Альтін Яків. В ІІІ. колі: Бурак Вас., Хмель Мих., Фуртак Ів., о. Ґрадюк Віталій, Малиновський Ст., Новозвецький Каз. Заступники: Петринський Йос., Жолківський В., Базилевич. Ів. IV. коло: Дуденчук Мик., Камер Ант., Ліхтенберг В., Ліфшіц С., Пшесмицький Ст., д-р Шльосер От. Заступники: Білинський Б., Реклинський Ів., Голинка Лев, Слука Мик.

ВЕЛИКА КРАДІЖ У ХОДОРОВІ.

У Ходорові в мясній фабриці вломчики розбили касу та забрали з неї 10.000 зол. У долішній части було ще 30.000 зол. та вломники не мали вже часу розбити її, бо їх сполошили. Біля Бібрки арештували як підозрілих Вацл. Плюту й Ад. Кудліцького з Лодзі та Яна Якого зі Станиславова і Йос. Самотия зі Львова. В цього останнього найшли 1.360 зол. і причандали до влому.

ЗА БЮРКАМИ ІЗ ЗАЛОЖЕНИМИ РУКАМИ.

У Варшаві, як відомо, вибухнув страйк міських робітників, тому, що їм не виплатили платні за 3 місяці. Службовики сидять при бюрках із заложеними руками. Інтересентам, які приходять, кажуть, що бюра нечинні. Було чимало таких інтересентів, що хотіли вплатити гроші до м. кас, та не могли того зробити з причини страйку. Страйкують усі м. уряди, як нпр. підприємства, шпиталі, та в них працюють лікарі й доглядачки. Страйкують і екзекутори. Колиб цей страйк був безуспішний, застрайкують трамваї, автобуси і т. д.

У страйку м. службовиків бере участь 3.000 людей. Колиб страйк поширився, то число збільшиться до 12.000 службовиків.

ҐРАНДІ У ГІНДЕНБУРҐА.

До Берліна приїде італійський міністр закордонних справ Ґранді й буде на авдієнції у през. Гінденбурґа. Розмови їх торкатимуться передовсім справ роззброєння та репарацій і митної тарифи в торговельній нім.-італ. умові.

ЛІҐА НАЦІЙ УСТІЙНИТЬ РЕЧИНЕЦЬ ЕВАКУЦІЇ МАНДЖУРІЇ.

Комітет 5-х поставив проект, щоби Раді Ліґи Націй предложити резолюцію, яку могли би прийняти і Китай і Японія. Зачувати, що резолюція стверджує приречення Японії про евакуацію Манджурії та ставить як оконечний речинець 16. листопада ц. р.

ПРОМОВА ЛЯВАЛЯ В АМЕРИЦІ.

Французький премієр Ляваль причалив до Нюйорку 22. жовтня в год. 9.15 рано (по ам. часі). Великі маси народу залягли вулиці, повилазили на ліхтарні та на дахи хмародерів. На Бродвею уставилося військо з орхестрами, на мольо ждав на Ляваля держ. секретар Стімсон як офіціяльний представник Зл. Держав. Як корабель переїздив біля Ґовернор Айленд, привитали його сальвою 19 гарм. вистрілів. Як Ляваль висів на сушу, виголосив перед мікрофочами промову у фр. мові. Зазначив, що кріза здержала розвиток як Зл. Держав так і інших держав. У живучім в непевности світі фр. і ам. демократії повинні разом шукати шляхів направи та приноровлювати методи, які привернули би спокій і рівновагу. „Кажу це в імені країни, яка рішена прилучитися до ваших старань, яких метою усунути небезпеку, що грозить цивілізації".

Після оваційного прийняття відїхав Ляваль до Вашингтону.

—————

Під увагу українській молоді.

Коли є на розривки, то і на „Рідну Школу" мусить бути!

Українська молодь Левандівки надіслала чеком „Р. Ш." 12 зол., які зложила між собою під кличем: „Коли є на розривки — то і на „Рідну Школу" мусить бути".

Нераз чується нарікання, що наша повоєнна молодь менше інтересується загальними національними й культурними справами і менше має для них зрозуміння, як це було з передвоєнною молодю. Повищий факт доказує, що такий закид у багатьох випадках є неоправданий. Навпаки, маємо чимало прикладів зрозуміння, а навіть жертвенности.

Нехай-же цей примір стане заохотою і для нашої молоді інших громад. Особливо тепер, в часі прилюдної ювилейної осінньої збірки на „Рідну Школу" від 25. до 31. жовтня 1931 р., повинна в першу чергу українська молодь засвідчити свою прихильність до „Рідної Школи" енергійним переведенням збірок, які слід вислати до Головної Управи „Р. Ш." у Львові.

Всі і все для „Рідної Школи"! — повинно бути загальним кличем нинішньої доби, коли важиться доля нації, коли українське громадянство вложило на „Рідну Школу" найважніший обовязок: зберегти українську дітвору і молодь перед винародовленням — для нації.

Це повинна зрозуміти й певно зрозуміє українська молодь і приложить усіх зусиль, щоби ювилейна осіння збірка на „Рідну Школу" дала якнайкращий успіх.

Вальоризація перед- і повоєнних поліс німецьких товариств обезпечень на життя.

Звертаємо отсим увагу наших громадян, які є в посіданні поліс німецьких товариств обезпечень на життя, що речинець зголошення тих поліс в ціли вальоризації минає **з днем 15. листопада ц. р.**

Зголошення по виплату вальоризаційних квот слід виготовляти в двох мовах, а саме в польській і німецькій, і то окремо для кожної поліси точно на основі отсього взірця:

Wniosek o wypłatę gotówkową roszczenia z umowy ubezpieczenia na życie stosownie do art. 18 Polsko-Niemieckiego Układu Waloryzacyjnego z 5. lipca 1928.

(Antrag auf Barauszahlung des Lebensversicherungsspruchs gemäss Art. 18 des Deutsch-polnischen Aufwertungsabkommens vom 5. Juli 1928).

1. Nazwa Towarzystwa, figurująca na polisie:
(Name der Gesellschaft, die auf der Polizze angegeben ist):
2. Numer polisy:
(Nummer der Polizze):
3. Nazwisko i imię ubezpieczającego:
(Name der Versicherungsnehmers):
4. Wysokość sumy ubezpieczenia z podaniem waluty:
(Höhe der Versicherungssumme unter Angabe der Währung):
5. Nazwisko, imię i dokładny adres wnioskodawcy:
(Name und genaue Adresse des Antragstellers):
6. Data śmierci osoby ubezpieczonej, o ile wypadek śmierci zaszedł:
(Falls der Todesfall bereits eingetreten ist, an welchem Tage):
7. Uzasadnienie roszczenia: uposażony, spadkobierca, nabywca i t. p.:
(Wie wird der Anspruch begründet: Bezugsberechtigung, Erbgang, Abtretung, Verpfändung usw.):
8. Inne dane, jeżeli numer polisy nie może być podany:
(Andere Angaben, falls die Nummer der Polizze nicht angegeben werden kann):

Załączniki:
(Beilagen):
Miejscowość, data, podpis:
(Ort, Datum, Unterschrift).

До внеску треба долучити: а) полісу, чи пак посвідку про застав поліси, б) посвідку, що внескодавець є громадянином польської держави, яку мусить виставити староство в цім році, в) метрику смерти, коли обезпечена особа померла.

Зголошення разом з прилогами слати на адресу: Ministerstwo Skarbu, Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń, Варшава, Коперника 36/40.

Зазначуємо при цьому, що слід зголошувати лише поліси виготовлені на німецькі марки перед 14 липня 1924 року, які підпадають вальоризації на основі арт. 95. нім. вальор. закону з 1925 року.

Загальні інформації про вальоризацію передвоєнних поліс взагалі оголосимо в найближчому час'.

„Карпатія"
Товариство обезпечень на життя і ренти, Львів, Руська 18, І. п.

—o—

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

1 листопада ц. р. здержимо висилку „Діла" П. Т. Передплатникам, які мимо упімнень, досі не вирівнали своєї передплати.

Страйк у Варшаві.

У звязку з господаркою варшавського магістрату, який залягає з виплатою пенсій вже від трьох місяців, відбулася у віцеміністра внутрішніх справ Корсака конференція представників міських службовців. Тому, що конференція не дала вдоволяючого висліду, організації міських службовців проклямували на четвер, 22. ц. м. дводневий італійський страйк у всіх бюрах і міських підприємствах з виїмком установ публично необхідних, як трамваїв, газівні, шпиталів і т. п. Оскільки магістрат не роздобув в останній хвилині яких міліон золотих і не виплатив бодай частини залеглостей, столиця держави буде видовищем небувалого страйку. Якщо дводневий італійський страйк не принесе успіху, 26. ц. м. буде проголошений нормальний страйк, до якого прилучаться також всі робітники міських підприємств, як трамваї і т. п.

Зачувати, що з причини нездарної міської господарки Варшава має дістати державного комісаря, яким став би б. міністр ген. Складковський.

Хто знає?

Редакція „Української Загальної Енциклопедії" звертається оцим шляхом до читачів „Діла" з проханням подати їй дати уродження (смерти, імя) нижченаведених осіб. Відповіді на адресу „У З. Е." Львів, Чарнецького 26. або телефонічно 95—75.

Литвиненко Олександер, архітект, відомий суч. графік, укр. роду, постійно працює в Петербурзі.

Любинський Микола, один з делегатів укр. уряду на Берестейські мирові переговори, міністр закорд. справ в другому кабінеті Голубовича.

Любинський Юрій, один з організаторів гетьманського перевороту, міністр нар. здоровля у всіх кабінетах за гетьманщини.

Лямезан-Салінс, граф, полк. австр. опісля ген. поль. армії, начальник булави корпусу ген. Гофмана, до якого належали УСС.

Льобковіц Альфред, начальник оперативного відділу Нач. Команди УГА, опісля начальник булави III. корпусу УГА.

Льонер Фердінанд, начальник оперативного відділу Нач. Команди УГА, опісля начальник булави II. корпусу УГА.

Літературний куток.

— Цікаву статистику подає краківський „Пшегльонд Вспулчесни" у статті І. Зьомка: Яких авторів читає найбільше краківська інтелігенція. Статистика взяла за основу 1000 читачів, 7351 книжок і 400 авторів. Найбільше читані письменники такі: Вассерман, Уолес, Жеромський, Сенкевич, Сінклер, Гельсуорті, Марчинські, Діма батько, Пітіґрілі, Прус, Дель, Коссак-Щуцька, Кедржинський, Ман Томас, Драйзер, Раймонт, Пежинський, Кервуд, Максуель, Родзевичівна, Ундсет, Крашевський, Бельмонт, Бой, Гашек, Джек Льондон, Гейнріх Ман. На місцях після 50-ки йдуть такі першорядні письменники як Гамсун, Конрад, Кіплін, Моруа та Жід. Якби хто хотів на підставі такого списку виробити собі якийнебудь погляд про літературний смак краківської публики, то мусів би сказати, як каже Марк Твен в одній гуморесці про свого слона, що він їсть усе починаючи від Біблії, а кінчить на трочиню.

— Сензаційну літературну знахідку зробили в російських поліційних архівах, а саме скриню з паперами славного франц. письменника Стендаля, автора „Червоне й чорне" та „Про кохання". Стендаль брав участь у поході Наполеона в 1812 р. на Москву і згадував у своїх записках, що згубив при відступі армії всі свої рукописи з валізою. Цієї замітки не брали поважно. Аж тепер проф. Віноградов відкрив їх і повідомляє, що є там прецікаві враження про саму виправу та Наполеона. Ці рукописи вийдуть у 2-ох томах, спершу російською мовою, відтак французькою. Стендаль належить до тих европейських письменників, яких слава не перестає зростати. Сам він сказав, що читатимуть його аж за 100 літ і це справдилося з незвичайною точністю.

—o—

Смерть Артура Шніцлера.

У Відні помер відомий німецький новеліст і драматург, Артур Шніцлер у 69. році життя. Спершу був він лікарем, але ще замолоду покинув цю професію для літературної праці. Це один із найбільших австрійських письменників останньої доби. Його песи, якими здобув перші успіхи „Анатоль", „Любощі", „Зелена папуґа", „Хоровід" визначувалися своєрідною віденською легкістю. За ними пішла низка інших, що мали майже без виїмку успіх на німецьких сценах: „Самотний шлях", „Серпанок Беатрічі", „Живі години" (низка однодієвих пес), „Антракт", „Далека країна", „Професор Бернгарді", „Комедія сліів" (3 песи на одну дію), „Сестри", „Комедія зведення". З оповідань відомі: „Скін", „Поручник Ґустль", „Пані Берта Ґарлян", „Сумеркові душі", „Пані Беата та її син", „Доктор Ґрезлер", „Поворот Касанови", „Панна Ельза", „Гра на досвітках" і повість „Шлях у простори".

Одно з останніх його оповідань „Панна Ельза" діждалася негайного перекладу на ріжні мови і мала великий успіх на екрані. Шніцлер — першорядний стиліст і тонкий психольоґ.

—o—

На радянське копито.

Еспанський парлямент приняв проект закону про охорону республики. Закон передбачує строгі кари за всякі вчинки на шкоду держави. Характеристичним для тенденцій урядових кол є проект, підготовлюваний міністром праці, що признає робітникам право вглядати в адміністрацію підприємств, де вони заняті. В підприємствах, де працює поверх 50 осіб, урядники і робітники мають утворити комісії, що будуть посередничити в укладанні цін, переводити контролю дисциплінарних слідств, обмірковувати справу підвишок і участи робітників в зисках, а вкінці вглядати в білянси та рахунковість. Отже ще трошки, а еспанська республика перейде зовсім на радянське копито.

—o—

НОВИНКИ

— Українська робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46. 254—?

— **Концерт п-і Іванни Шмериковської-Приймової.** З музичних кругів довідуємося, що відома українському громадянству співачка п-і Іванна Шмериковська-Приймова уладжує свій концерт у Львові з початком місяця листопада ц. р. В тім концерті бере рівнож участь як пяніст-акомпаніятор д-р Н. Нижанковський.

— **Вийшли на волю.** Дня 18. VII. застрілив хтось у скритовбивчий спосіб громадського касієра, в Мостах Великих, Гриця Малицького. Поліція арештувала під замітом цього убивства і приналежности до УВО, Івана Германа, Олеся Годованського і Івана Балка, — всіх з Мостів Великих. Доходження і слідство тягнулося до тепер і щойно на днях випустили всіх з тюрми у Львові на волю, бо слідство не виказало, щоби ті три підозрілі допустилися цього злочину.

— **Підприємчива львовянка.** Сучасна кріза примушує людей пробиватися крізь нетри життя всякими вигадками. Невідома з прізвища львовянка, жінка середнього віку, придумала спосіб на вигідне життя. Перед вечором приходить до хати якоїнебудь біднішої української сімї й просить, щоби прийняти її сина на мешкання. На ділі ніякого сина вона не приводить, уся її мета — гарно повечеряти (звісно українці — гостинні люди!) та переспати. Рано вона снідає й означує годину, в якій прийде її син. Син не приходить; щойно тоді люди стямлюються, що їх обдурили й пригадують собі подробиці її побуту в хаті. Головна її прикмета — балакучість і сміливість у питаннях звернених до дітвори. Оповідає й питає вона, зручно обминає питань про свою особу. У розмові вона виявляється своячкою видатніших українців (щораз інших! і доброю громадянкою, дбайливою за національне виховання сина. Одначе замітний у неї польський виговір української мови (все ті верткі наголоси!) й надто велика цікавість до чужих політичних переконань. На цьому місці остерігаємо перед підприємчивою львовянкою, бо ця підприємчивість має здається глибші основи: здобутки з усіх гостин можна перемінювати на багато дзвінких срібняків..,

— **Гутірка у трамваї „4".** Треба було одному українському студентові їхати на вул. Листопада. Сів на віз ч. 125 „чвірку" і поїхав. При нагоді перевірки білетів спитав про щось чемненько кондуктора ч. 157. І сталося диво: на чемне питання (українською мовою) почув нечемну відповідь: „Не розумем по русску!" Здивувався студент, що львівський громадянин по українськи не вміє говорити. Став переконувати кондуктора, що для свого власного добра й заробітку трамваїв повинен навчитися такої гарної мови. На перестанку сів до „4" військовий старшина та теж взяв участь у загальній гутірці. Майже всі „догадливі" подорожні заявили одноголосно, що настирливому українському студентові не місце у трамваю, а в „4" Бриґідок" або на Баторія.

— **З львівської хроніки.** Поліція арештувала: Каз. Шпунера, відомого вломника, засудженого на 3 роки тюрми. — Білля варт. 600 зол. позичив собі хтось з мешкання А. Назоровського при Снопківській вул. — Дорогінности варт 400 зол. пропали С. Бразілітон при вул. Боїмів. — Футра варт. 11.000 зол. забрали вломники з мешкання О. Катца при вул. Жовківській

— **По широкому світі.** У Женеві помер у 71 році життя Павло Біруков, приятель, співробітник і життєписець Льва Толстого. — Поселенчий Союз на Порурю (Німеччина) здержав розпочаті роботи над будовою доріг і домів із браку потрібної готівки. — Тлінні останки Едісона відвідало досі 10.000 людей. Начальник громади Ню Йорку зарядив на пятницю в 19. год. „хвилину темряви" з нагоди похорону Едісона. — За один тиждень запас золота Французького Банку підійнявся на 333 міл. франків; разом має банк золота на суму 60.539 міл. фр. — Короткоречинцеві борги Німеччини виносять 12 і пів мілярда нім. марок. — Більшовицький уряд заключив умову з 11 американськими неграми. Негри мають кермувати управою бавовни на Кавказі. — Гаський трибунал розглядатиме 5. падолиста ц. р. права Польщі на користування пристанею у Данцігу. — Сотні чілійців повтікали з краю, бо конгрес загрозив, що оповістить список шпигунів, що ними користувався б. диктатор Ібанез. На шпіонажу власних громадян видає він 20.000.000 зол. — У похоронах Едісона взяла участь многотисячна юрба. Була теж присутна дружина през. Гувера. Тлінні останки винахідника спочивають на цвинтарі в Ровздейль. — Пожежа знищила радієву станцію в Порто. Шкода сягає 1,200.000 франків. — Збанкротував найбільший театральний трест Зед. Держав на суму 20 міл. долярів.

— **Міст над Гудсоном у Ню Йорку.** 24. жовтня ц. р. буде відкритий для прилюдного вжитку міст над рікою Гудсон у Ню Йорку. На відкриттю будуть присутні: губернатор нюйорського стейту Франклін Розевельт, ґуб. стейту Ню Джерзи — Лярсон і представник президента Гувера держ. секр. Стімсон. Запрошені до участи у святі всі міністри, військові та громадські достойники.

— **Що було 21. жовтня в минулому?** 1556 р. помер італійський поет П. Аретіно. — 1805 р. помер англійський адмірал Нельзон. — 1833 р. уродився винахідник динаміту Нобель.

— **Надіслане.** Недавно відкрита виставка українських мистців-пластиків у кімнатах Т-ва Приятелів Штук Красних у Львові має великий успіх. За кілька днів пройшло кімнатами виставки понад 2.000 осіб, а це виявляє найкраще зацікавлення громадянства до виставки. Багато виставлених образів закупили гості. Виставка відкрита від 10—15. год. кожного дня в будинку Промислового Музею, вхід від вул. Дідушицьких.

Великий симфонічний концерт.

Вівторок дня 27-го ц. м. відбудеться заходом Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові великий симфонічний концерт на дохід безробітної орхестри міських театрів у Львові. Цей концерт можна з ріжних оглядів вважати правдивою атракцією: на ньому вперше почуємо музику сучасного українського радянського композитора Бориса Лятошинського, одного з наших найбільших творців. Провід концерту в руках Антона Рудницького, головного диригента Держ. Опери у Київі, якого наша публика матиме нагоду знову почути після кількалітніх успіхів за кордоном. У програму концерту входить симфонія Чайковського, три танці з опери „Золотий Обруч" Лятошинського і вступ до „Співаків з Нориморґи" Вагнера. Концерт відбудеться в салі Польського Муз. Т-ва (кіно „Аполльо").

З концертової салі.

Симфонічний концерт у Бродах.

Дня 11. ц. м. відбувся в салі місцевого Музичного Т-ва другий концерт симфонічної орхестри Т-ва „Боян" під проводом о. проф. М. Е. Осадци, катехита місцевої гімназії. Богату та ріжноманітну під стилевим оглядом програму виповнили твори клясичної музики: Bethoven-а „Coriolan", Rossini-я „Цирулик Севільський", List-а „II. Угорська Рапсодія", Bizet-а „L' Arlesienne", як також настроєві твори Fučik-а, Присовського та Tozelli-я. Під енергійним та фаховим проводом о. дириґента орхестра звучала дуже мило. Видно було зіграність цілого ансамблю, який з огляду на брак деяких інструментів (маю на думці за слабу обсаду дерева й міди, як рівнож заступлення арфи фортепяном) мав нелегку задачу до поборення, з якої вийшов переможно навіть у таких трудних творах, як в II-ій Рапсодії та в „L' Arlesienne". Найкраще випав без сумніву „Coriolan" та увертюра з „Цирулика", яку під оглядом прецизійности нюансів і динамічно й ритмічно слід поставити на чолі всієї програми. — Всі без огляду музиканти станули на висоті завдання, а на спеціяльне признання заслуговує фортепян (п-на Роговська), яка трудну каденцію в „Рапсодії" виконала артистично і зі зрозумінням.

Вщерть виповнена саля, яка не могла помістити всіх бажаючих почути концерт, довгими оплесками нагороджувала цілу орхестру, як також її провідника, домагаючись наддатків. Дохід з концерту призначено на вбогу шкільну молодь.

Варто зазначити, що цей черговий концерт „Бояна" доказав, як при вмілій та енерґійній праці о. дириґента, який не жалує ні часу ні свого богатого музичного досвіду, при добрій волі навіть малими засобами можна збудувати велике, загально культурне діло, которого на брідському ґрунті завидують нам наші сусіди.

Брідчанин.

Концерт В. Тисяка в Стрию.

Наш співак д-р В. Тисяк, побувши два роки на співацьких студіях в Медіоляні, улаштував у ріжних провінціональних містах Галичини (Дрогобич, Борислав і ін) низку концертів, на яких дав змогу нашому громадянству пізнати себе як нову музичну силу.

Дня 15. жовтня ц. р. відбувся концерт В. Тисяка і в Стрию, на якому він з успіхом відспівав кілька арій з італійських опер Пуччінія, Вердія, Доніцеттія, а також Січинського „Фінал" і „Пісню про Нечая" та низку італійських і українських народніх пісень.

Своїм ніжним ліричним тенором, доброю голосовою технікою, особливо в середньому реґістрі і чудовими пянами співак приємно вражає слухачів і залишає по собі мистецький спомин. На жаль, цього вечора В. Тисяк був не диспонований, що відбилося на виконанні деяких творів, особливо Вердія, і то головно у високих позиціях.

Щодо репертуару, то тут відчувається невитриманий добір пісень. Наприклад побіч оперових арій можна би було відспівати крім Д. Січинського також більш мистецький твір українського композитора, а не обмежуватись народніми й іншими піснями в мистецькій обрібці. Бо культурний виконавець не сміє безкритично підшиватися під смак слухачів, особливо на провінції, а навпаки: мусить виховувати їх в мистецькому напрямку.

Акомпаніямент мала проф. стрийського Муз Інституту, п-ні Я. Куницька.

Шкода тільки, що більшість стрийського громадянства з байдужістю ставиться до таких рідких концертових виступів і не доцінює своїх талановитих артистів.

Е. Лискова.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „БАСТЕР КІТОН НА ФРОНТІ".

Бастер Кітон не потрібує реклями. Його меляхолійне поважне лице викликує усмішку, а його повна безрадність сміх. У цій фільмі маємо воєнні пригоди Кітона, що нагадують пригоди Швейка. Оба вони стають вояками по непорозумінню і не можуть дати собі ради з дисципліною. У найпростіших ситуаціях вони в клопоті, зате в найтрудніших, там, де герої втікають перелякані, вони здобувають спокійно лаври. Провідною думкою цих безглуздих пригод є стара приповідка „дурний має щастя" і серед воєнного лиха і серед жіноцтва.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Масłосоюз" платив кооперативам 21 і 22. Х. ц. р. за масло експортове та десерове пріма 3·10 зол., за літру молока 23—24 сот., літру сметани 1·10 зол., копу яєць 5·20—5·40 зол.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Ювилейна небезпека.

Ювилей — на загал — добра річ. Коли є слава, то прошу дуже, а коли є надія на ювилейний дар, то ще й будь ласка.

Українці люблять уладжувати і давати собі уладжувати ювилеї. Щороку є тих свят два-три, а то й десять. З ювилейним даром справа мається трошки гірше, себто зовсім не маєть-ся, але це не псує ювилейного настрою, бо суспільність бідна, а ювилят не сподівається.

Ювилеї проходять (звичайно!) серед святочного настрою, а після офіціяльної частини відбувається неофіціяльна (кілька справ, кількадесять тоастів і кількасот „Многая Літа!).

Всеж таки і в такім невиннім святі як ювилей, чаїться небезпека, про яку власне хочу написати, щоби остерегти і ювилятів і ювилятників.

Німецькі часописи подають, що на днях відбувся в Ковні ювилей якогось письменника К. Все пройшло прекрасно, точніше не все, тільки офіціяльна частина і половина неофіціяльної. Підчас ювилейної випивки гриміли, як звичайно славословні і як звичайно нудні тоасти. Одинокий пан М., торговець шкірами, вніс деяке оживлення. Випивши передтим для підсилення своєї ельоквенції він встав і гримнув ось який тоаст: „Шановний і високоповажаний наш ювилят славний не тільки як визначний письменник. Він є рівночасно і зразковим мужем. Адже всі свої книжки присвятив він дружині, окрім одної — чекової книжки, яку дедикував одній хористці..."

Знаменито збудована і з талантом виголошена промова мала величезний успіх. Гості заревіли зі сміху, ювилят з розпуки, а автор з оправданого вдоволення. Одна тільки дружина „знайшлася в кропці" і кропнула свого ювилята позауш, аж лавровий вінець з лисини злетів.

Ось така повчаюча подія скоїлася в Ковні, невеличкій столиці невеличкої Литви. За те значіння цієї події величезне. Ручу, що після того відпадуть усі двацятьпять, двацять і пятнацять-літні ювилеї, бо всюди може трапитися торговець шкірами, чекова книжка і хористка.

У нас, щоправда, нема страху щодо чекової книжки, але — мій Боже — чи конче аж її!...

Цього року благали мене товариші і поклонники позволити на ювилей моєї пятнацятьлітної творчости. Я був уже згідний, але тепер: дякую дуже. Ануж хтось більше дотепний почне хвалити мій родинний змисл. Волю почекати ще кільканацять літ і раджу всім молодшим зробити те саме.

Тоді вже можна буде витягати тільки письменницьку діяльність. Всі інші нісенітниці — відпадають.

Галактіон Чіпка.

З судової салі.

Б. Кравців і 13 тов. перед львівським судом.

(Четвертий день розправи.)

ЗА НАПАД НА ПОЧТОВИЙ ВІЗ У БОБРЕЦЬКОМУ ЛІСІ.

В четвер, 22. жовтня ц. р., розпитують обвинувачених в нападі на амбулянс почтовий біля Бібрки.

Як подає акт обвин. безпосередніми учасниками в цьому нападі мали бути Пісецький, що згинув при тому, З. Книш, Ю. Дачишин та М. Максимюк. Дальші учасники, що тільки посередньо причинилися до нападу, це Вирста, В. Качмарський та В. Андрущак. Вони опинилися перед судом під замітом затирання слідів злочину та переховування учасників нападу.

Зиновій Книш, абсольвент прав, високий, кремезний мущина у „штайґерівських" окулярах.

Предс.: Чи ви належали до УВО та чи організували ви напад під Бібркою, а відтак разом із учасниками цього нападу виконали його?

Обв.: До УВО не належу, нападу ані не організував ані не виконував. У тому часі перебував я в свого товариша Стефаника у Снятині. Взагалі до ніякої вини не почуваюся.

Предс.: Що робили ви від осені 1929 р. до вашого арештування у 1930 р.?

Обв.: Після зложення четвертого іспиту був я якийсь час на практиці в Заболотові, а пізніше через три місяці на судовій практиці у Львові. Опісля перервав її та вчився до докторату в липні 1930 р., а відтак виїхав до Снятина. Пізніше був ще в Калуші у батьків, де мене поліція арештувала.

Предс.: Чи Максимюка знаєте і чи дійсно ви його втягнули до УВО та заприсягли на револьвер, як це він подав у слідстві?

Обв.: Максимюка знаю. Інше заперечую, тимбільше, що у січні 1930 р., як це подав Максимюк, мене у Львові не було; перебував я тоді в Заболотові на адв. практиці.

Прокуратор: Чи знаєте Словікову?

Обв.: Ні, хіба з акту обвинувачення.

Прок.: А чим пояснити, що та жінка пізнає у вас цього осібняка, що йшов 30. VII. 1930., себто в день нападу гостинцем від сторони Бібрки?

Обв.: Не знаю. Мене тоді там не було.

„ПІД БІБРКОЮ Я БУВ"...

Другий з черги обвин. *Юрій Дачишин* студ. політехніки на відповідний запит предсідника каже: До УВО належу. В тій організації був я звичайним рядовиком.

Відколи я належу, чи працював і в якому рефераті, цього сказати не можу.

Предс.: Чи до УВО звербував вас Книш?

Обв.: Ні.

Пред.: Чи ви брали участь у нападі під Бібркою?

Обв.: Так, з приказу УВО я був в нападі під Бібркою.

Предс.: Прошу оповісти ближче про цей напад.

Обв. Приказ до нападу передав мені Пісецький на два дні перед подією. 29. липня прийшов до мене вчасним ранком Пісецький, збудив мене і просив, щоби я позичив йому блюзку, що я зробив.

Відтак докладно описує свою подорож з Пісецьким до Бібрки, куди прибули рано біля год. 7.30, та що після прибуття на місце плянованого нападу в ліску під Бібркою дістав обвин. приказ від Пісецького стояти на чатах на якімсь підвищенім місці, звідки мав дати знак іншим учасникам, що амбулянс надіздить. Цей знак він дав, одначе нападу не зроблено, бо на возі не було біля візника постерункового — знаку, що почта везе гроші.

Предс.: Скільки було всіх учасників?

Обв.: Учасників було пять: я, Пісецький, Максимюк і ще двох мені незнайомих осібняків.

УЧАСНИК ПРО НАПАД.

Предс. Щож дальше?

Обв.: З 29. на 30. VII. переспав я в якійсь стодолі в Бібрці, а на другий день зійшовся я разом з іншими учасниками цього нападу знову на означенім місті в бобрецькому лісі.

Другого дня стояв уже на чатах не я, а Максимюк, що саме надіхав. Я, приноровлюючися до вказівок Пісецького, мав разом з двома іншими учасниками стояти біля дороги і в хвилині, коли наблизиться почт. віз, мав здержати коні. Коли наблизився віз, я, попереджений сигналом Максимюка, кинувся до коней, щоби їх здержати, одначе сполохані коні разом зі мною повалилися до рова. В тому моменті почув я стріл, але від кого він походив, не знаю. Заки я видістався з рова, що потревало якийсь час, впало ще кілька стрілів. Я побачив вже тільки лежачого постерункового та розбиті скриньки з грішми. Я зважав, що вже все покінчене, отже пійшов, як це було умовлене, на місце збірки.

Дальше описує свою втечу з місця нападу домів до Львова, що тревала три доби, бо мусів втікати переважно нічю. Дома вперше довідався про смерть Пісецького. Там опорядкувався й переодягнувся і не згадував нікому про свою участь в нападі та вийшов з дому. Першу ніч переспав поза домом у тітки, а відтак замешкав у Андрущака, якого підготовляв до іспиту. Андрущака пізнав давніше, і робив йому навіть якийсь технічний еляборат. У вересні перепровадився до нового мешкання своїх родичів, де перебував аж до часу свого арештування, себто до дня 8. жовтня 1930.

Обв.: Чи Кравців запитував вас про гроші зпід Бібрки, як це ви сказали в слідстві?

Обв.: Ні, такого випадку не було, я сказав це тоді тому, що поліція мені під побоями так диктувала. Взагалі мушу подати це до відома Світлого Суду, що мене поліція тяжко била, приноровлюючи м. ін. 4. степень тортур — топлення голови в баняку з водою. Під впливом цього всього я готов був навіть підписати на себе присуд смерти.

Прок.: Книша ви обтяжили у вербуванні і участи у нападі, так?

Обв.: Так, але таку готову вже концепцію підсунула мені поліція, а я змучений побоями притакнув всему, що мені тоді говорили.

Прок.: Кажете, що ви не стріляли, а преділь в тілі постерункового найдено кулі, що походять з револьверів трьох калібрів?

Обв.: Я не стріляв.

„ВІДМОВЛЯЮ ЗІЗНАНЬ".

Обв. *Микола Максимюк* з Коломиї, л. 27, абсольвент гімназіяний, що студіював якийсь час право.

На запит предсідника щодо його приналеж-

ности до УВО і участи в нападі під Бібркою, підсудний відмовляє зізнань.

Тоді предсідник відчитує це, що зізнав обв. у слідстві. У зізнаннях своїх, котрі кілька разів зміннював, признався до нападу під Бібркою. Його функція полягала на тому, що мав дати знак про надїзджаючий амбулянс. Тоді обтяжив також в нападі під Бібркою якогось Сомяка, а у вербуванні до УВО Козарука і Книша, а також обв. Вирсту, в котрого після втечі зпід Бібрки до Рогатина спочивав і переодягався.

На запити прокуратора Максимюк теж відмовляється відповідати.

ЗА ПЕРЕХОВУВАННЯ УЧАСНИКІВ НАПАДУ.

Під цим закидом сидять на лаві обвинувачених три останні обвинувачені Вирста, В. Качмарський і В. Андрущак.

Вирста, люстратор ПКС у Рогатині, у якого домі мали схоронитися учасники нападу після його виконання. Обвинувачений заперечив цьому.

В. Качмарський заперечує тому, будьто би він підшукав Дачишинові мешкання та був посередником між ним і іншими заінтересованими людьми. Скаржиться теж на поліц. побої, які примусили його складати неправдиві зізнання.

Вкінці останній *В. Андрущак* признає, що у нього мешкав Дачишин. Каже, що не знав про його участь в нападі та це, що він скривається перед поліцією. Дачишин мешкав у нього цілий місяць і підготовляв до іспиту.

На цьому покінчилися переслухування обвинувачених а почалася

ДРУГА СТАДІЯ ПРОЦЕСУ — ДОКАЗОВЕ ПОСТУПОВАННЯ.

Серед загального перемучення переслухував предсідник ще знавця *Ст. Кузелю*, поручника 53. п. п. зі Стрия, в справі пляну, найденого у обв. Осипа Процишина.

Він ствердив, що плян касарень, хоч і невміло нарисований, та долучена леґенда погоджуються з подійсним станом річи. Подібний плян касарень у поменьшенні є на загальному пляні міста Стрия і його можна купити.

На тому предсідник покінчив розправу.

НА МАРҐІНЕСІ ПРОЦЕСУ.

Парасольки і жіноцтво.

На салі публики обмаль, бо впускається поза журналістами майже виключно саму рідню обвинувачених. Переважає жіноцтво. Воно й оставляє на салі розправ возному на клопіт памятки по собі. Парасольки. І то не одну-дві. За короткий час воно потрафило оставити їх аж шість чи сім. Возний зробив собі парасольковий депозит в кімнаті адвокатів. Можна собі їх відобрати.

Відгомін минулорічних виборів.

Дня 14-го і 15-го жовтня 1931 р. судив окружний карний суд з Перемишля на виїздовій сесії у Ярославі карну справу проти Михайла Лемехи, канд. адв., якого прокуратура обвинила у переступстві з арт. 3. Розп. Пр. Р. П. з 12. IX. 1930 р., ч. 64. Змістом справи було донесення Василя Вітика, селянина з Ришкової Волі, який подав, що мґр. Лемеха вплинвав на нього при помочі погроз, для того, аби він голосував на УНДО. Після дводневої розправи запав присуд, увільняючий мґр. Лемеху від вини і кари. Успішну оборону повів відомий ярославський адвокат д-р Волод. Ґіліцинський.

Дописи.

НАДВІРНА. *(Вшанування памяти пок. М. Галущинського. — Концерт у честь М. Шашкевича.)* Вістка про ненадійну смерть бл. п. М. Галущинського дійшла до Надвірної в суботу 26. IX. На домі читальні „Просвіти" вивішено заразже жалібну хоругов. Пополудні відбулося спільне, жалібне засідання, на якому голова філії „Просвіти" інж. Дмитро Цибрівський подав до відома цю пресумну вістку, як також зясував присутнім ту велитенську працю для українського народу, що її зробив покійник. На засіданні рішено вислати замість вінця 50 зол. на „Просвіту" (вислали: філія „Просвіти", чит. „Просвіти", кружок „Рідної Школи", Український Кооп. Банк і Спортове Т-во „Бескид" по 10 зол.), як також співчуваючу телеґраму від усіх наших установ до Матірнього Т-ва „Просвіта". — В дні 27. IX. відбувся в Надвірній концерт у честь М. Шашкевича при биткому наповненій салі. При отворенні свята інж. Цибрівський у зворушливій промові повідомив громадянство про велику страту, яку поніс український нарід зі смертю бл. п. М. Галущинського. Цілої промови вислухало громадянство стоячи, а також на прохання жалібного засідання на знак жалоби не оплескувало поодиноких точок концерту, так, що він вийшов незвичайно тихо й поважно. Концерт мав повний успіх. Вступне слово про життя й заслуги нашого будителя М. Шашкевича виголосив річево і ядерно о. кат. Кучма. Поодинокі точки мішаного й мужеського хору, якими кермував студ. теол. п. Володимир Жолкевич та бальора й жива деклямація п. Миколи Гринішака були правдивою насолодою для слухачів. Діти захоронки „Рідної Школи" кількома дуже гарно виконаними точками уріжноманітнили й заокруглили цілий концерт у гарну, естетичну цілість. — Поодинокі села надвірнянського повіту вшанували рівнож память бл. п. М. Галущинського. Члени чит. „Просвіти" в Камінім, що зібралися 27. IX. на заг. збори, відложили їх на знак жалоби та вислухали посмертної згадки. На установчих зборах кружка „Рідної Школи" у Фитькові дня 4. X. ц. р. присутні вислухали стоячи згадки про життя й заслуги М. Галущинського. Також і інші села прилучилися співчуттям і жалобою до смутку й жалю цілого краю.

—о—

Виказ підписаних позичок для санування Т-ва „Просвіта".

I. Головний Виділ, освітні робітники у Львові та Виділ філії Львів-місто підписали в золотих: Вп. Д-р Брик Іван 100, Дешкевич Володимир 100, Терлецький Омелян 50, о. Дзерович Юліян 50, Мудрий Василь 50, о. Хомин Петро 20, Таранько Михайло 10, Турчин Лука 10, др. Гнатишин Микола 15, Тишинська Евстахія 50, Гадібей Михайло 100, Магаляс Семен 50, Дужий Микола 50, Павлик Іван 100, Гафткович Володимир 100, Підкович Антін 60, Полюга Іван 50, Воянський Омелян 50, Петрик Петро 50, Брилинський Максим 50, Біскупська Марія 25, Матковська Стефанія 25, Таранович Микола 50, Петренко Андрій 50, Дорошенко Наталія 50, Бобів Володимир 20, Івасик Іван 10, о. Малиновський Олександер 50, Воробець Федір 50, Похмурський Степан 50.

II. Службовики Центросоюзу: Вп. інж. Тверділо Микола 30, Роїк Олексій 10, Вербинський Михайло 5, Вербенець О. 10, Ґенгало Петро 5, Галамай Осип 5, Тучип Іван 5, Мельник Володимир 15, Сімнович Ярослав 25, Курилко Й. 20, Копертинська Софія 10, інж. Елішевський 20, Ґовалко 10, Кіт Евстахій 30, Синевський Василь 5, Ванівна Омеляна 5, Бійовський Гнат 5, Черник Олекса 5, Xapxaліс Микола 10, Юрчинська Наталія 10, Денчук Ігор 5, Козланюк Михайло 10, Мартиник Корнило 5, Мартюк Іван 20, Ніжанковський Богдан 5, Рудик Захар 20, Ручинко Платон 10, Писарський Теодор 10, Пилипчук Іван 5, Грушкевич Олена 10.

III. Службовики Зем. Банку Гіпотечного: Вп. Бонковська Ірена 10, Варивода Володимир 10, Гревницька Марія 10, Гузар Ярослав 10, Карпінський Олександер 10, Кмінікевич Володимир 10, Лопатинський Роман 10, Олексишин Ярослав 10, Ольшанецький Осип 10, Пропьків Сильвестер 10, Сполітакевич Ірена 10, Стебнівський Ярослав 10, Хомінська Володимира 10, Яник Софія 10, Юзичинський Зенон 10, Утриско Ірена 5, Струтинська Ольга 5, Оприск Стефанія 5, Мороз Василь, інж. 5, Грицина Анна 5, Косоноцький Яків 10, Пасіка Петро 10.

IV. Жовківська дільниця: Нагірний Василь 5, Лясківницький Теофіль 5, Рижий Володимир 5, Назарчук Микола 5, Грицанюк Дара 50, Карачка Василь 25, Задорожний Станислав 20, Кульчицький Василь 5, Гук Амбровій 10, Чит. „Просвіти" 25, Сушак Олександер 5.

V. Замарстинів: Польовий Іван 50, Бонюк Волод. 20, Сторожишин Григорій 10.

VI. Личаків: о. Чемеринський 20, Плетінка Кирило 10, Ріплева Олена 5, Коробій Юрій 5, Чура Василь 10. — Разом 2450·— зол.

Продовження слідує.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.